

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 2

CHOJNICE, dnia 22-go października 1925r.

Nr. 40

Państwowy Bank Rolny udziela pożyczek meljoracyjnych.

Korzystanie z pożyczek udostępnione jest w zasadzie wszystkim użytkownikom rolnym, mogącym do dostatecznie gwarancje wypłacalności, pierwszeństwo jednakże do otrzymania pożyczek mają spółki wodne następnie zaś w porządku kolejnym mogą otrzymać pożyczki: gminy, mieszkańcy wsi, występujący zbiorowo, i wreszcie lancy użytkownicy rolni, z których znów pierwszeństwo będzie przysługiwało posiadaczom drobnych gospodarstw rolnych posiadaczom gruntów scalonych lub będących w trakcie scalania ogniskiem kultury rolnej, szkołom i t. d.

Pożyczki oprocentowane w wysokości 5 proc. od sta rocznie, mogą być udzielane na drenowanie, nawadnianie i odwadnianie gruntów oraz na meljoracje torfowisk.

Pożyczki udzielane być mogą: na drenowanie na okres czasu od 6 do 9 lat, na osuszanie rowami na lat 6, na nawadnianie na okres od 6 do 10 lat, na meljoracje torfowisk na okres 9 lat.

W pewnych uzasadnionych wypadkach okres trwania pożyczki może dochodzić do 12 lat.

Wypłacenie pożyczki ma być uskuteczniane ratami w miarze postępu robót po stwierdzeniu każdorazowo, że poprzednio wypłacana rata została zużyta stosownie do jej przeznaczenia.

Splacanie pożyczek ma być uskuteczniane w ratach rocznych,

Kontrolę nad prawidłowem użyciem pożyczek sprawuje Państwowy Bank Rolny, na terenie Małopolski — przez Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie. Za administrację funduszy Państwowy Bank Rolny ma prawo pobierać pewne odsetki od pożyczek.

Podania o udzielenie pożyczki z państwowego funduszu kredytu na meljoracje rolne należy składać w Państwowym Banku Rolnym.

Kilka słów o obradlaniu zbóż.

System zasiewów ulga co pewien okres zmianie i dziś mało już mamy rolników, którzy dużo i gęsto wysiewają na morgę

Przyczyniły się do tego najpierw nawozy sztuczne za pomocą których osiągnąć mogliśmy przy rzadszym siewie większe rezultaty w zbiorach dalej lepsze uprawy — system hakania zboża — nowsze typy maszyn do upraw i do siewu — liczne doświadczenia i próby, które wykorzystują u nas i za granicą.

Wiemy naprzykład, że w Niemczech nigdy jeszcze nie wykonywano tytułu rozmaitych prób i nie ulepszano maszyn rolniczych, jak w czasie powojennym, tak naprzykład obecnie przeprowadzono bardzo dużo prób z rzadkiem siewem, do czego służy i u nas zaprowadzony dryl, który wysiewa ziarno pojedynczo, tak zwany Winzelkorn Saatmaschine.

Sławny profesor dr. Stecker z Lipska bardzo poleca ten system, jednakże przy nim hakanie zboża jest oczywiście konieczne.

Jeden z pierwszych, a może najpierwszy — przeprowadził w Wielkopolsce system rzadkich zasiewów z wielkimi rezultatami, znany w kołach rolniczych p. Lossow z Leśniewa, którego zbiory podziwiać było można na ost talej wystawie w Gniźnie.

Jak ogólnie wiadomo ogromne zmiany zaszły w rolnictwie przez hodowlę buraków cukrowych, i do dziś — najlepszą uprawę — najlepsze zasilenie — dajemy właśnie pod buraki cukrowe które wymagają wysokiej kultury, silnego zasilenia obornikiem i nawozami sztucznymi, hakania, przecinania, przerywania i t. d. czyli ogromnego nakładu.

Ponieważ żyjemy w czasach dla rolnictwa bardzo krytycznych zmuszeni jesteśmy, by chociaż koniec z końcem związać, nie tylko jaknajwięcej wyprodukować, ale jaknajekonomiczniej gospodarzyć, bo coś znaczy wielki rezultat, o ile on ekonomicznie się nie opocentuje i w swoim rezultacie rachunku nie wytrzymuje. Jestem zdania, że za intensywną pracę mogą się odwdzięczyć nie tylko buraki cukr., ale może jeszcze bardziej inne rośliny.

I tu pozwolę sobie podać rezultaty, które przeprowadziłem w pierw na zupełnie małych parcelach, a później we większych.

Próby tegoroczne były następujące:

ziemia pszenna — przedplon: groch — nawozy sztuczne, na 1 morgę 2 ctr. soli potasowej — 4 ctr. tomasówki — 1 ctr. azotniaku.

Wysiew na mrg. 20 funtów — szerokość siew; 12 cali, — data siewu: 16. 9. 24. roku.

Próba I. Siew w radliny, haczka 11. 2. 25 — Pmłot 20 ctr.

Oróba II Obradłone 28. 10. 24, — haczka 9. 4. 25 r. — Omłot 21, 22 ctr.

Próba III Obradłone wiosną. — Omłot 18,42 ctr.

Próba IV. bez obradlania, — dwa razy haczka Omłot 19,52 ctr

Najkorzystniejszą wypadła próba II, to jest żyto obradłone jesienią,

Są to oczywiście tylko próby, nad którymi dalej pracować trzeba. W każdym razie uważam, że przez otradlanie zyskamy większe i bujniejsze rozkrzewienie się roślin i większą ochronę przed wymarznieniem, później przed wyschnięciem.

Przed radliny roślina jest wprost obasypana i korzonki gruszbą warstwą ziemi przykryta. Ma więc możliwość zachowania więcej wilgoci, co w okresie suchym jest bardzo ważne. Nie potrzeba zaś mieć żadnej obawy, by przez radełka zepsuć te małe órne korzonki, gdyż na to jest szerokość 12 cali.

Przy powyższym systemie daje się oczywiście większy nakład w nawozach, oszczędza się za to na wysiepie i powiększa się zbiór.

Dotychczasowe próby zachęcają w każdym razie do dalszego badania tego systemu siewu.

W dzisiejszych czasach zależy nam przedewszystkiem na tem by nasze warsztaty tak prowadzić, żeby choć częściowo ogromne nasze nakłady się opocent-

waly, co w obecnych warunkach przy tak wielkich zmianach konjunktury i bardzo licznych ciężarach natrafia niestety na ogromne trudności.

Niechanowo, w październiku 25 r.

Zygmunt Otmianowski.

Kozmaitości.

Na Kursie handlu drzewem i ziemiopłodami przy Liceum Handlowym Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy rozpoczęły się wykłady 5. b. m. Wykłady objęli znani miejscowi zawodowcy, mianowicie: Na Wydziale handlu ziemiopłodami pp. J. Formanowicz, dyr. Pozn. Banku Ziemiań (technika handlu ziemiopłodami), P. Loszczenko, prof. Naukowego Instytutu Rolniczego (towaroznawstwo ziemiopłodów), inż. St. Małyszczowski (technika młynarstwa); na Wydziale handlu drzewem: pp. prof. J. Manasierski (towaroznawstwo drzewa i jego produktów), J. Podczaski, dyr. Tow. Handl. Przem. „Lasmet” (technika Handlu drzewem), J. Węglowski, kier. wydziału Państw. Dyrekcji lasów (encyklopedia leśnictwa), Wigura dyr. Tow. Handl. Przem. „Lasmet” (technika tartaczniotwa); na Wydziale ogólnie handlowym pp. O. Słapa, sędzia (prawo handlowe), Tombiński, dyr. Związku Fabrykantów (reklama) i profesorowie Liceum Handlowego (technika handlu arytmetyka kup., korespondencja, księgowość, geograf. i gosp. i inne). — Wszyscy słuchacze kursu odbywają równocześnie praktykę w miejscowych przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych, wobec czego kurs ten daje nie tylko teoretyczne ale i gustowne praktyczne wiadomości, co daje gwarancję, że absolwenci jego będą faktycznie wybitnymi specjalistami tak bardzo potrzebnymi w dwóch najważniejszych gałęziach naszego handlu. Dlatego instytucja ta, jedyna na ziemiach polskich, zasługuje na pełne poparcie a młodzież, która nie chce iść utartymi drogami, powinna skorzystać z tej uczelni, aby dostarczyć krajowi dzielnych pionierów w dziedzinach handlu, najbardziej opóźnionych przez obce żywioły.

Uprawa łubinu jako plonu właściwego.

Jeżeli łubin przeznaczony na przyoranie, zajmuje pole przez cały okres wegetacyjny, to produkcja danego obszaru jest tylko nawóz. Pognój taki przypada więc stosunkowo drogo, i stosuje się go tylko na glebach bardzo ubogich. Jest to jednocześnie nieraz jedyny sposób, aby suche, nieurodzajne pola doprowadzić do kultury. Rachunek wykazuje, że np. poświęcenie jednego roku z czterech lat a produkcję gnoju powoduje taka zwykła plonów w 3 następujących latach (żyta, owsa, ziemniaków), że uzyskamy przez to większe korzyści aniżeli w czterech miernych plonach. — Jednakże prócz takiego nawozu zielonego, danego raz na kilka lat jako plonu, pomagać należy poplonami, względnie śródplonami i obornikiem. Skoro przez kilkakrotną systematyczną, całoroczną uprawę łubinu ziemia dojdzie do pewnej kultury, uzyska większą spoiłość, lepiej zatrzymuje wilgoć i stanie się bogatszą w próchnicę i azot, wtedy można przejść do intensywniejszego płodozmianu, w którym na nawóz uprawia się tylko rośliny motylkowe tylko jako śródplony lub poplony. — Łubin, przeznaczony na przyoranie jako plon, wysiewa się zazwyczaj po ukończeniu wiosennych siewów, a więc w maju. — Nasienie nie należy głęboko siać, gdy łubiny nie znoszą głębokiego przykrycia. — Łubin pozostawia się aż do brunatnienia strąków t. j. mniej więcej do września. — Przyoruje się go płytko, nie wcześniej jak dwa tygodnie, przed siewem żyta i waluje się pola ciężkim pierścieniowym walcem, raz w kierunku skib, powrotnie w poprzek. — Jeżeli rola jest niedostatecznie ugniecioną, co się zdarza przy bardzo bujnym łubinie

powtarza się walać po kilku dniach jeszcze raz. Następnie sieje się żyto rządowo. Doświadczenie wykazało, że późniejsze przyoranie łubinu działa korzystniej na plon żyta aniżeli zwykle praktykowane, wczesne przyoranie, na które wprawdzie w jesieni pięknie żyto się rozwija, jednakże ostatecznie zawodzi. Na późno przyoranym łubinie żyto jesienią wygląda słabo, z wlosną natomiast bujnie się rozwija i wyda plon dobry. Jeżeli ziemniaki uprawia się na łubinie, należy go przyorać dopiero krótko przed mrozami

Niedojrzałe gruszki. Można spróbować przyspieszyć im dojrzewanie, jeżeli mamy cenną odmianę, korzystną do spożycia. Trzeba położyć w miejscu zupełnie suchym o ile można w stałej temperaturze +12,5° C na podłodze szczelną warstwę śnieżnych pokrzyw, na nie ułożyć warstwę opadniętych gruszek lub jabłek, ale tak, żeby się wzajemnie nie dotykały. Nakryć je szczególną warstwą świeżych pokrzyw i pozostawić je w spokoju. Przetrzymać je w takim stanie przez cały tydzień, a po upływie tego czasu zamienić wszystkie zwiędnięte pokrzywy świeżymi. Przekonamy się, że już po tygodniowym leżeniu w pokrzywach owoc nabiera koloru, miękkości i słodkości. Po 2 lub 3 tygodniowym leżeniu w pokrzywach owoc będzie zdalny do jedzenia lub przerobu.

Aby jabłka lub gruszki zabrały aromatu, trzeba je złożyć na kupie i przykryć derami, workami i t. d. Po małym zagraniu się nabiera owoc lepszego aromatu, słodkości i smaku. Niedojrzałe zimowe gruszki można zbierać po 20-tym październiku. Małe przymroczki im nie szkodzą. Zostawić je w przewiewnej szopie, owinać jeżeli mamy, w miękki papier i umieścić w beczkach przesypanych piaskiem lub suchym proszkiem torfowym. Można je również trzymać w piwnicy na drewnianych półkach lub spizarni, byleby w suchym miejscu, to będą dojrzewały. Jeżeli gruszki zimowe poprzednio opisanym sposobem trudno dojrzewają, są bez barwy i zapachu, to trzeba je rozłożyć na wołoku lub darce waloianej tak samo je okryć i przetrzymać w temperaturze nie chłodnej i nie ciepłej to nabiorą pięknej żółtej barwy i dobrego smaku.

Niedojrzały owoc w czasie wojny używano jako domieszkę do mdłych marmelad, np. na 2 i pół do 8 kg. słodkiej bany dodawali 24 dużych opadniętych kwaśnych jabłek lub stosowną ilość takich samych gruszek i gotowali z nich marmeladę.

Jakich i w jakiej ilości użyć sztucznych nawozów, aby otrzymać pewny plon żyta?

Żyto we wszystkich czterech polach przychodził po kłosowych, a zatem na wyczerpanym polu. Wobec tego dać na każde pole całkowitą dawkę sztucznego nawozu i to na 1 ha 4 ctr soli potasowej, 6 ctr superfosfatu i w dwóch dawkach azotniaku (połowę na jesień i połowę na wiosnę, razem 4 ctr.

W miejsce wiosennej dawki azotniaku można dać 2 ctr saletry chilijskiej.

Po takim zasileniu można spodziewać się normalnych zbiorów. Sól potasową można siać mieszaną ze superfosfatem, tuż przed siewem, natomiast azotniak trzeba dać dwa tygodnie przed siewem.

Mierzwę po konieczności można rozwieść na kulturowane pole i przyorać od razu na siew, ponieważ teraz jest już zapóźno do podwójnej orki.

Redaktor naczelny: Leon Formański

Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski.

Drukarnia i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego”, w Chojnicach.